

COMMISSIE MODERNISERING MOEDERTAALONDERWIJS

Peter Peels, Jan Smits

Op 24 april j.l. is er weer een plenaire vergadering geweest van de C.M.M. en twee leden van de 'volggroep' hebben het middagdeelte bijgewoond. Twee agendapunten zijn toen besproken, waarvan we hieronder een kort verslag zullen geven.

HET WERKTERREIN VAN DE C.M.M.

Het stuk dat bij dit agendapunt hoorde heette: 'Over leerplanontwikkeling als innovatietaak in het onderwijs en het werkterrein van de C.M.M.'. In een aantal hoofdstukjes wordt daarbij ingegaan op de vulling van de termen leerplan en innovatie, worden een aantal modellen voor een vernieuwingsbeleid beschreven en wordt aangegeven in welk kader het leerplanontwikkelingswerk zou kunnen plaatsvinden. Dit mondt dan uit in een aantal stellingnames t.a.v. leerplanontwikkelingswerk. Maar eerst even een korte bespreking van wat punten die in de discussie hierover zijn aangeroerd.

1 Als er aanvragen om advies bij de C.M.M. binnenkomen, wie beslist dan uiteindelijk of de C.M.M. zich ermee bezig gaat houden en op grond waarvan? Twee lijnen zijn er daarbij aan te geven. Als op grond van een politieke beslissing de minister advies vraagt, kan de C.M.M. niets anders doen dan hieraan gevolg geven. Zich teweer stellen tegen ministeriële beslissingen is er dus niet bij. Hoogstens kan de C.M.M. zich inkompotent verklaren.

De tweede lijn is die uit de praktijksituatie. Problemen, in het veld gesignaleerd kunnen op wat voor manier dan ook bij de C.M.M. komen. Maatstaven om een beslissing te kunnen nemen zijn er echter niet.

2 Betrokkenen moeten worden ingeschakeld bij de oplossing van problemen. Dat ook leerlingen betrokkenen zijn levert toch nog veel weerstand op.

3 Wat is de plaats van de wetenschap, moet die apart vermeld worden? De wetenschap kan net zo goed als ieder ander problemen signaleren, mits die maar in de praktijksituatie op school liggen en niet voortvloeien uit de behoeften van de wetenschap zelf.

4 Dat er een leerplan door een landelijke commissie moet worden ontwikkeld, daar wordt zonder meer van uitgegaan.

Nog een belangrijker opmerking voor ik de uitgangspunten weergeef: de C.M.M. heeft zich *voorlopig* uitgesproken voor de onderstaande stellingnames. Er zijn in ieder geval geen principiële bezwaren. De precieze invulling en de formulering bespreekt men later.

a onder een volledig leerplan verstaan we een systematische beschrijving van onderwijs- en schooldoelstellingen, benevens alle middelen om die doelstellingen te bereiken en dat te evalueren, met daarbij de randvoorwaarden om het onderwijsleerproces te kunnen organiseren.

b leerplanontwikkeling is een fundamenteel deel van een volledige innovatie van het onderwijs.

c leerplanontwikkeling kan alleen verantwoord gebeuren met en door de mensen in de concrete onderwijssituatie.

d leerplanontwikkeling dient in alle openheid en openbaarheid te gebeuren: over de activiteiten t.a.v. leerplanontwikkeling wordt in voldoende mate informatie gegeven en er is voldoende gelegenheid erop te reageren.

e leerplanontwikkeling omvat ook het beoordelen van benodigd fundamenteel onderzoek en het toepassen van begeleidings- en (bij)scholingsvormen in de ontwikkelingsprojecten.

f vanuit de leerplanontwikkeling dient geadviseerd te worden over begeleiding en (bij)scholing in de latere verspreidingsfase, waarop terugkoppeling mogelijk moet zijn.

g tussen een leerplanontwikkelingsinstituut en de instellingen voor begeleiding en (bij)scholing moet een goede communicatie bestaan om het gehele innovatieproces als een continuüm te kunnen zien.

Als uitgangspunt lijkt dit niet onbevredigend, de grote vraag blijft toch hoe het wordt ingevuld.

OPSTEL IN HET EINDEKSAMEN MAVO-HAVO-VWO

De minister had hierover advies gevraagd aan de C.M.M. en de commissie ad-hoc kwam met een advies, waarbij zij het verzoek van de minister interpreteerde als: 'Hoe moet op korte termijn m.b.t. de opstelcorrectie gehandeld worden . . .'.

Vorig jaar is fakultatief de Meervoudige Globale Beoordeling ingevoerd: vier personen, waaronder de eigen leraar, kijken het opstel globaal na en geven direct een cijfer. Uit onderzoek blijkt dat dit bevredigend werkt. De commissie houdt hier dan ook aan vast. De konklusies zijn:

- 1 het opstel wordt gehandhaafd in het centraal schriftelijk examen.
- 2 de examenbeoordeling geschied zoveel mogelijk in de vorm van Meervoudige Globale Beoordeling door 4-persoons-jury's.
- 3 waar dit niet mogelijk is wordt het opstel beoordeeld door minimaal 2 beoordelaars.
- 4 bovenstaande onmogelijkheid moet worden gekonstateerd door de voorzitter van de examencommissie in overleg met de leraar en de eerste legt dat ter goedkeuring voor aan de inspectie.

Uit dit advies blijkt wel, en dat is ook op de vergadering naar voren gebracht, dat er toch een aantal problemen onder tafel zijn verdwenen. Problemen t.a.v. de rechtspositie en financiële vergoeding, de tijd die een jurybeoordeling kost in vergelijking met de analytische methode en het feit dat maatstaven ter beoordeling van mogelijkheid of onmogelijkheid bij de inspectie berusten (punt 4). En dan laten we nog buiten beschouwing de problemen die als zodanig kleven aan de toetsing van schrijfvaardigheid, maar dat is in een korte-termijn-advies ook niet te verwerken. Staatssecretaris Veerman heeft al enkele uitspraken gedaan over schoolonderzoek en centraal schriftelijk examen en in dat verband zal er nog wel een advies op lange termijn moeten komen, waarin de zaak hopelijk wat wezenlijker kan worden aangepakt.